Anul al 61-lea
6 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 265 Marţi 26 Septembrie 1944
6 Pagini

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1380 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITAȚI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni [illegible] lei
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 L
lei-12 L 900, RADIO U
6 L [illegible] lei 12 L 1000.
Z. ȘTIINȚELOR 6 L 600-12
1000 [illegible] VESELIA 6 L
650 [illegible] L 800 lei
TR' SUFLET 6 L
320-12 L 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

PE DRUMUL BIRUINȚEI

Două manifestări recente de ordin militar, merită a fi puse în relief: Eri, ministrul apărării naționale a citat, prin ordin de zi pe armată, comandamentele și trupele corpurilor teritoriale, cari, prin bravura și hotărîrea lor, luptând împotriva unor forțe inamice numeroase și bine înzestrate, au isbutit, între 24 August și 1 Septembrie, să înfrângă pe rând toate rezistențele inamice și să elibereze țara de toate unitățile germane.

Tot eri, marele stat major al armatei, aducând lămuriri suplimentare comunicatului zilnic asupra operațiunilor militare, ne arată că trupele sovietice și române au făcut progrese continue în Carpații de est în spre țara Năsăudului, au realizat importante câștiguri de teren în regiunea Târgul-Mureș, duc cu succes lupte grele pentru lărgirea capetelor de pod de la nord de Mureș, înaintează către Cluj împotriva unei rezistențe înverșunate a inamicului, au reocupat Beiușul și înaintează pe Crișul alb, au ocupat și depășit cu mult Aradul, iar în regiunea Timișoara se continuă înaintarea către vest.

Aceste comunicări îmbucurătoare privesc trecutul recent, ca și prezentul. Ele sunt strâns legate între ele.

Se cuvine să punem în justa lor lumină evenimentele, pe care ele le relatează.

Credem că nu s'a vorbit destul despre vitejia și curajul, cu care foarte puținele trupe românești disponibile în Capitală, la 23 August, au luptat și au sdrobit rezistența trupelor germane mult numeroase, dotate cu un armament superior, și având în stăpânirea lor aeroporturile și artileria antiaeriană și posedând în același timp cunoașterea desăvârșită a terenului, pe care operau.

Înțeleptul și curajosul act politic din 23 August, care a reparat într'o oră atâtea din greșelile trecutului, nu s'ar fi putut traduce într'o realitate istorică, dacă tenacitatea și vitejia trupelor românești n'ar fi înfăptuit în cele câteva zile, care au urmat proclamația regală, minunea de a nimici pe un dușman aproape de două ori superior. Purtarea vitejească și spiritul de sacrificiu al unităților românești ar merita să fie cunoscute publicului nostru nu numai printr'o citațiune pe ordinea de zi a armatei, ci printr'o relatare oficială amănunțită a unei lupte, care încă de astăzi a intrat în istoria noastră militară și politică.

Caracterul hotărîtor al unei lupte nu atârnă într'adevăr de numărul efectivelor întrebuințate și de întinderea teatrului de război, ci de raporturile de forță ale trupelor în luptă și de rezultatele lor. Sunt lupte care angajează efective de milioane de oameni și nu duc la un rezultat hotărîtor; sunt altele, care angajează câteva mii de oameni și au urmări istorice. Luptele noastre împotriva trupelor hitleriste din Capitală și împrejurimile ei, ca și din restul țării, sunt dintre acestea. Ele au avut, în șapte zile, valoarea unui război victorios.

Posibilitatea noastră de a lupta azi pentru desrobirea Ardealului, este în bună parte urmarea directă a înfrângerii rezistenței germane între 23 August și 1 Septembrie. Aceasta ne-a permis să ne luăm imediat locul alături de trupele sovietice victorioase și să punem fără întârziere în acțiune posibilitățile noastre de cobeligerantă cu armata roșie.

In nerăbdarea noastră de a vedea Ardealul eliberat, ni se pare că timpul se scurge prea încet. Priviți însă harta și numărați kilometrii! Porniți dela Nord de Iași, în jurul lui 20 August, armata sovietică a trecut granița maghiară, dincolo de Timișoara și Arad, în jurul lui 22 Septembrie. Aproape o mie de kilometri, într'o lună! Este — dacă nu ne înșelăm — cea mai grabnică înaintare din istoria acestui război.

Să nu uităm de asemenea că războiul nostru pentru Ardeal este o parte a imensului complex de operațiuni militare de pe întreg continentul. Strategia noastră e în funcție de strategia generală a uriașei încăerări. Ceea ce duce la rezultatul final al înfrângerii Germaniei, duce și pentru noi la rezultatul final al înfrângerii Ungariei și al desrobirii Ardealului. Cu atât mai mult deci, amănuntele suplimentare publicate eri de Marele Stat Major al armatei asupra progreselor neîncetate ale armatelor sovietice și române, trebue să fie un motiv de satisfacție și de nădejde și un nou îndemn la luptă și pentru victoria comună și pentru biruința românească.

Gândul nostru recunoscător însoțește pe luptătorii, cari cad pentru biruința națiunilor unite și pentru isbândirea aceleiași cauze mari ca și pe toți ostașii noștri, cari, după ce au contribuit în mod hotărîtor la reușita actului din 23 August, sfințesc din nou, cu sângele lor, ca și înaintașii lor de acum un sfert de secol, pământul martir al Ardealului.

TRUPELE SOVIETICE ȘI ROMÂNE SE APROPIE DE TISA PE UN FRONT LARG

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 24 SEPTEMBRIE 1944

In centrul Transilvaniei, trupele române, în legătură cu cele sovietice, au cucerit — prin lupte dârze — înălțimi importante la Nord de Mureș și de Niraj.

In vestul Transilvaniei, trupele române în legătură cu cele sovietice, au continuat înaintarea, apropiindu-se de Tisa pe un front larg.

Operațiunile din Ardeal

In luptele pentru desrobirea Ardealului, care cresc tot mai mult în intensitate, progresiunile făcute în terenul muntos de pe Mureșul superior și pe valea Gurghiului apropie trupele sovietice și române de Reghin (situat la 25 km. nord de Târgul Mureș).

In regiunea Târgul Mureș, trupele române în colaborare cu cele sovietice, dau atacuri îndârjite pentru dislocarea sistemului inamic de apărare, puternic organizat.

Pe Mureșul mijlociu, mari unități române de infanterie și cavalerie, în urma unor lupte grele, au reușit să-și mărească capetele de pod stabilite la nord de râu. Contra-atacurile date de importante forțe germane și ungare au fost respinse cu mari pierderi pentru inamic.

In vest, pe Crișul Negru, vânătorii de munte români dau lupte înverșunate în zona Beiuș (aflat la circa 100 km. nord-est de Arad).

Pe Crișul Alb, unitățile române de infanterie și cavalerie, în strânsă legătură cu cele sovietice, au ajuns pe linia Tău-Talpoș-Tamoida, iar mai la sud au pătruns pe teritoriul ungar, la sud-est de Gyula și Bekescsraba

Pe Mureșul inferior, forțe sovietice și române au aruncat pe inamic la vest de linia Curtici-Periam și au ocupat orașul Batonya de pe teritoriul ungar. Orașul Szeged de la confluența Mureșului cu Tisa, a intrat sub focurile artileriei noastre.

In zona Timișoara-Becicherecul Mic se continuă înaintarea spre vest.

Aviația română de bombardament și asalt a atacat aglomerări de vehicule auto la Ceanul Mic și rezerve în coloană în zona Tăureni-Turda, obținându-se bune rezultate.

In zona Turda, au fost lupte aeriene, care s'au soldat cu 5 avioane inamice doborîte.

In operațiunile care au avut loc pe Crișul Negru, s'a distins școala de subofițeri rezervă de infanterie dela Dorohoi, care a rezistat încercuită timp de mai multe zile la Tinca (aflată la 80 km. nord-est de Arad).

Pe Crișul Alb, a purtat înverșunate lupte școala de ofițeri de rezervă de infanterie nr. 2 dela Bacău, în care viitorii ofițeri au arătat o vitejie fără seamăn.

Pe Mureș, s'a distins în mod cu totul deosebit în luptele din defileul Păuliș, școala subofițeri de infanterie dela Radna.

Tinerii elevi subofițeri au păstrat, în ciuda tuturor atacurilor puternice inamice, gura defileului Păuliș, cu toate că au fost date cu blindate și elemente motorizate.

O bătălie crâncenă

pentru controlul trecătorilor din Carpați, care duc spre Cehoslovacia orientală

Moscova, 24 (Rador). — **Trimisul special al agenției „Reuter" la Moscova, anunță:**

Colonelul Alexandru Andreiev, redactorul militar al agenției „Tass", scrie că o bătălie crâncenă se dă acum pentru controlul trecătorilor din Carpați, ce duc spre Cehoslovacia orientală.

Germanii au adus întăriri importante de oameni și material, dar pierd neîncetat teren sub greaua presiune sovietică.

LUPTELE DIN REGIUNEA ARNHEM

Londra, 24 (Rador). — **După cum se află dela marele cartier al forțelor expediționare aliate de sub comanda generalului Eisenhower, puternice formațiuni din armata 1-a aliată aeroportată au fost lansate cu succes Sâmbătă după amiază în Olanda, întărind și sprijinind înaintarea armatei a 2-a britanice în vederea despovărării trupelor aeroportate din regiunea Arnhem.**

Au fost lansate trupe britanice și americane, ca și alimente, transportate cu ajutorul planoarelor, în ciuda unei puternice opoziții întâlnite din partea apărării terestre și în aer.

Avioane de luptă britanice și americane au dat ajutor puternic acestei operații.

❖

Londra, 24 (Rador). — **După cum se anunță dela marele cartier al forțelor expediționare aliate de sub comnda generalului Eisenhower, câteva unități au trecut râul Lek lângă Arnhem și au stabilit contactul cu o formațiune aeroportată izolată.**

Localitatea Leyr, aflată la 8 mile nord-vest de Nancy, a fost curățită de germani.

Germanii au contraatacat regiunea Nancy în cursul dimineții de Duminică

Americanii au avut un puternic sprijin din aer în cursul rezistenței opuse atacatorilor.

Baza coridorului armatei a 2-a din Olanda s'a lărgit în spre răsărit până la Maeseyck.

In regiunea Stolberg se dă o luptă grea.

Pozițiile aliate au fost ușor îmbunătățite.

La Nijmegen, capul de pod este consolidat neîncetat.

Trupele armatei a 3-a nord-americane au realizat mici câștiguri de teren la răsărit de râul Meurthe, între Luneville și Bacaratt, în pădurea Mendon.

❖

Londra, 24 (Rador). — *D. Desmond Tighe, trimisul special al agenției „Reuter" pe lângă armata a 2-a britanică anunță că o luptă foarte îndârjită a continuat în noaptea de Duminică, la sud de Rinul inferior, la sud de Nijmegen.*

Se trag focuri din numeroase centre de rezistență, în care au fost transformate casele de germani.

Câteva patrule izolate poloneze aeroportate, luptând sub un tir constant, au înaintat și au luat contact la Arnhem cu alte trupe aeroportate.

MUNCA IN CIFRE

Punând problema organizării profesionale a învățătorilor, d. Ilie I. Gheorghiu scrie în ziarul „România liberă":

„Noi să facem primul pas în cadrul organizărilor profesionale a intelectualilor români, căci noi reprezentăm aspirațiunile la lumină ale masselor de muncitori și țărani, 80 la sută din populația țării noastre".

Prin organizare metodică și stăruitoare, prin înțelegerea roadelor solidarității, muncitorimea orășenească își găsește exponenții justelor lor revendicări, își afirmă dreptul ei la o viață mai bună, mai îndestulată și nimic nu mai stă în calea unei armonii temeinice și sincere între toți factorii de producție. Cade prejudecata că o salarizare echitabilă pentru un trai omenesc la cari au dreptul toți cei cari muncesc, ar păgubi producția.

Sacrificiile bănești făcute de întreprinderi vor fi compensate prin randamentul sporit pe care o muncitorime sănătoasă, bine hrănită, mulțumită, îl va obține în ateliere, în uzine ori în birouri.

Modificările legiuirilor cu privire la sarcinele fiscale trebuesc îndrumate în acest sens, cu conștiința clară că totul — armonia socială, intensificarea producției, achitarea obligațiunilor, posibilitățile refacerii și perspectivele propășirii colective și individuale — depinde de înscăunarea muncii în drepturile ei firești, legitime.

Muncitorimea are o cale de urmat pentru satisfacerea revendicărilor ei: solidaritatea în organizare. Pentru îmbunătățirea traiului milioanelor de plugari, problemele trebuesc soluționate prin stăruința oamenilor luminați și nimeni nu poate cunoaște mai bine nevoile și năzuințele țărănimii decât importanta clasă a învățătorimii rurale.

Munca de toate felurile zugrăvită în cifre — chiar aproximative, deoarece ele reprezintă situația din 1941— ne arată, după diagramele întocmite de d. P. H. Suciu, profesor la școala de război, că la o populație totală de 18 milioane locuitori aveam o populație activă (dela 13 ani în sus) de 10.542.900 persoane din cari 8.244.500 mun-

(Continuare in pag. 2-a)

MAREȘALUL STALIN

A PRIMIT PE AMBASADORUL ANGLIEI ȘI PE AL STATELOR-UNITE

Moscova, 24 (Rador). — Coresponentul agenției „Reuter" transmite:

Postul de radio Moscova a anunțat în noaptea spre Duminică că mareșalul Stalin a primit pe sir Archibald Clark Kerr, ambasadorul Marei Britanii, și pe d. Averell Harriman, ambasadorul Statelor Unite.

După cum a anunțat postul de radio, „în baza instrucțiunilor primite din partea d-lui Roosevelt și a d-lui Churchill, cei doi ambasadori au adus la cunoștința mareșalului Stalin hotărîrile luate în conferința dela Quebec".

La această întrevedere a asistat și d. Molotov, comisarul poporului pentru afacerile străine.

Politica d-lui Roosevelt față de Germania

Washington, 24 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" transmite:

New-York Times" anunță din Washington că politica americană față de Germania învinsă a și fost precizată de președintele Roosevelt, — după cum s'a aflat Duminică dintr'o sursă indiscutabilă.

Ea este caracterizată ca o politică foarte „aspră".

Atitudinea d-lui Roosevelt, acum bine cunoscută persoanelor oficiale, care o traduc rapid în diferite măsuri politice ce vor fi date la iveală în câteva săptămâni, a fost făcută în scris, astfel încât nu mai poate exista nici o falsă interpretare.

Președintele Roosevelt a spus că este rău, cum au propus unii, să se încerce restaurarea Germaniei așa cum urmează a fi restaurată Belgia și Olanda.

El a adăugat că câteva persoane din Statele Unite și din Anglia cred că numai național-socialiștii din Germania trebue să fie pedepsiți. De fapt, a spus președintele Rooveselt, întreg poporul german trebue să fie făcut să înțeleagă că a fost învins, astfel încât el să nu mai încerce niciodată să săvârșească o crimă monstruoasă împotriva omenirii.

36.389 prizonieri germani luați la Brest

Londra, 24 (Rador). — **După cum se află dela marele cartier al forțelor expediționare aliate de sub comanda generalului Eisenhower, un puternic contraatac german a fost respins la răsărit de Busbach.**

Germanii au pierdut aproximativ 40 la sută din efectivele cu care au atacat.

Numărul total al prizonierilor luați în regiunea Brest se ridică la 36.389 germani.

Trupele germane din nordul Finlandei atacate de finlandezi

New-York, 24 (Rador). — **Corespondentul agenției „Reuter" transmite:**

Postul de radio finlandez a comunicat în cursul nopții spre Duminică următoarele:

„Inaltul comandament finlandez a anunțat că trupele finlandeze au intrat în acțiune împotriva trupelor germane din nordul Finlandei".

❖

New-York, 24 (Rador). — **Corespondentul agenției „Reuter" transmite:**

Postul de radio finlandez a comunicat următoarele: „De când s'a evidențiat că trupele germane din nordul Finlandei nu s'au retras în termenul prevăzut depe teritoriul finlandez, au fost luate măsuri în consecință.

Puternice detașamente germane au ocupat linia Olunjoji, Olunjaervi, Sotkama și regiunea dela nord de această linie.

Trupele finlandeze trimise înspre nord ca întăriri au trecut la atac.

Germanii au pus mine și au făcut capcane pe văile de comunicație și au distrus sau incendiat poduri și căi ferate".

RĂSPUNSUL GUVERNULUI DIN MOSCOVA

LA PLANUL DE PACE UNIVERSALĂ A FOST ADUS LA WASHINGTON

Washington, 24 (Rador).— **Un avion special curier, venind dela Kremlin, a adus la Washington, Duminică dimineața, răspunsul guvernului din Moscova la planul de pace universală, tratat de conferința pentru securitatea de după război dela Dumbarton Oaks.**

Nu s'a dat nici o indicație aci cu privire la reacția Moscovei.

Documentul, care cuprinde schema organizării postbelice a păcii universale, a fost supus Moscovei și Londrei spre aprobare, necesară în scopul de a se putea realiza la Washington un acord final.

Sunt indicii că prin înmânarea acestui document, faza anglo-americano-rusă a conferinței intră în stadiul său final.

Mai înainte de a vedea pe d. Hull, secretarul departamentului de stat, în cursul zilei de Sâmbătă, d. Gromyko, ambasadorul Uniunii Sovietelor, a declarat ziariștilor că socotește că actualele conversații la Dumbarton Oaks se vor putea termina la sfârșitul săptămânii viitoare.

MANIFESTAȚIA MUNCITOREASCĂ DE DUMINICĂ

Mulțimea ascultând cuvântările la A.N.E.F.

Se așteaptă ca d. Eden

să precizeze politica britanică în Camera Comunelor

Londra, 24 (Rador). — *Redactorul diplomatic al lui „Observer" scrie că se așteaptă ca d. Eden, ministrul afacerilor străine, să precizeze în curând politica britanică față de Europa în general și față de Franța în particular, în cursul desbaterii din Camera Comunelor cu privire la situația războiului și la politica externă.*

Politica pe termen lung a fost revăzută în lumina nouei situații din vestul Europei, pricinuită de eliberarea Franței, Belgiei și de consecințele pentru răsăritul Europei ale ieșirii din lupta contra aliaților a trei țări ce au fost alături de Germania, ca și în urma înaintării sovietice prin Polonia.

Hotărârea Statelor-Unite

de a clădi păcii o temelie solidă

Prima cuvântare electorală a președintelui Roosevelt

Washington, 24 (Rador).— *Președintele Roosevelt a rostit Sâmbătă seara prima sa cuvântare electorală de când a acceptat să candideze la viitoarele alegeri prezidențiale. El a spus între altele, în cuvântarea pe care a rostit-o la radio:*

„Guvernul nostru primește cu bucurie orice susținători sinceri ai cauzei colaborării mondiale efective pentru realizarea unei păci durabile. Milioane de republicani de pe tot întinsul țării sunt alături de noi — și au fost alături de noi — în hotărîrea noastră neclintită de a clădi păcii o temelie solidă".

Președintele Roosevelt a criticat apoi pe „acei care, fără răspundere și fără cunoaștere a faptelor dau sfaturi comandanților militari nordamericani cu privire la cele mai bune căi de a împărți forțele noastre armate și rezervele noastre militare între Atlantic și Pacific. Opoziția a introdus de pe acum în această campanie o tehnică de propagandă inventată de dictatorii de peste ocean. Tehnica este prezentată în întregime în cartea lui Hitler.

Conform ei, nu trebue folosite niciodată mici neadevăruri, ci din contră falsuri cât mai mari, căci tocmai prin natura lor fantastică ele vor fi mai crezute, dacă le repeți fără încetare.

Poate pretenția cea mai ridicolă a acestei campanii de falsificare este că actualul guvern nu a știut să se pregătească de războiul ce se anunța. Mă îndoesc că până și Goebbels ar fi îndrăznit să afirme așa ceva. Chiar și Goebbels nu ar fi cutezat să spere că alegătorii Statelor Unite ar fi uitat de pe acum că numeroși fruntași republicani din Congres și din afara congresului au căutat să împiedice și să blocheze aproape orice încercare pe care acest guvern a făcut-o de a preveni poporul nostru și de a înarma această națiune.

Avem sarcini înaintea noastră pe cari trebue să le completăm cu aceeași voință, inteligență și devotament ce ne-au condus atât de departe pe calea victoriei.

Avem sarcina de a termina victorios acest război, cel mai teribil dintre toate, cât mai repede posibil și cu cât mai puține pierderi de vieți omenești.

Avem sarcina de a organiza un mecanism internațional care să dea garanția că odată pacea stabilită, ea nu va mai fi călcată.

Și mai este sarcina ce ni se pune aci acasă, de a transpu-

(Continuare in pag. 2-a)